

Friedrich Wilhelm Weber,
Dektrilitio, ĉapitro 1, El la distrikto de la Neto

tradukita de Manfredo Ratislavo

*Neto*⁵

1 Rave estas, en printempo
kun migradbastono sia
kaj floreto ĉe l' ĉapelo
iri tra l' ĝardeno Dia.⁶

2 Supre iras blankaj nuboj,
sube riveretoj klaraj,
nove vestis sin herbejoj
kaj altaĵoj montarbaraj.

3 Blankigejen portas ino,
kion ŝpinis ŝi sur rado,
enarbuste kantas merlo
post dumvintra silentado.

4 Kvankam estas ja malnovaj
kantoj, longe jam konataj,
la knabinoj aŭskultadas
je la sonoj tre amataj;

...

Friedrich Wilhelm Weber,
Dreizehnlinden, Kapitel 1, Aus dem Nethegau

1 Wonnig ist's, in Frühlingstagen
Nach dem Wanderstab zu greifen
Und, den Blumenstrauß am Hute,
Gottes Garten zu durchstreifen.

2 Oben ziehn die weißen Wolken,
Unten gehn die blauen Bäche,
Schön in neuen Kleidern prangen
Waldeshöh' und Wiesenfläche.

3 Auf die Bleiche bringt das Mädchen,
Was der Winterfleiß gesponnen,
Und dem Hain erzählt die Amsel,
Was im Schnee sie still ersonnen.

4 Sind es auch die alten Töne,
Die bekannten, längst vertrauten,
Doch die Bleicherinnen lauschen
Gern den süßen, lieben Lauten.

...

Friedrich Wilhelm Weber,
Tredecim tiliae, cantus primus

tradukita de N. N. 26

1. Juvat ambulare vere
Verna prata permigrare,
Floribus vestire comas
Hortum Dei perlustrare.

2. Nubes altae volant alte,
Rivi manant argentosi;
Nova veste lactant arva,
Saltus frondent nemorosi.

3. Quod hiberna nocte nevit,
It puella persolare,
Merula, quod clam discebat,
Luco gestit decantare.

4. Quamvis nota cantilena
Sit cantata, decantata,
Est puellae tamen suavis,
Semper dulcis, semper grata.

...

⁵La Neto estas malgranda rivero enfluanta en la riveron Vezero, kiu fluas tra okcidenta norda Germanio en la Nordan Maron.

⁶aŭ eble pli konforme al la originalo kaj laŭ la traduko de Adolph Macho el la jaro 1932: vagi tra l' ĝardeno Dia. (La manuskripto troviĝas en la Esperanto-Muzeo en Vieno.)

5 je la sonoj tre amataj,
super mont' kaj val' sonantaj;
karbfaristoj kaj paŝtistoj
ekaŭskultas kunkantantaj;

6 ekaŭskultas kunkantantaj
post la longaj vintraj horoj;
preskaŭ forgesitaj kantoj
revekiĝas en la koroj.

7 Preskaŭ forgesitaj kantoj
revekiĝas nun en mia
menso, kanti volus ilin,
merlo, mi per gorĝo via!

8 Tion, kion susurante
rakontadis la tilioj,
kiam mi la paroladojn
subaŭskultis de l' folioj;

9 kion al mi riveretoj
babiladis kuregantaj
de la montoj kiel knaboj,
resti loke ne povantaj;

10 kion en arbaroj foraj
al mi konfidintaj estas
nanoj, kiuj en rokfendoj
vivas kaj dumvive restas;

...

5 Gern den süßen, lieben Lauten,
Die in Berg und Tal erklingen;
Hirtenbub' und Köhlerknabe
Horchen auf um mitzusingen;

6 Mitzusingen frisch und freudig
Nach des Winters langen Schmerzen;
All die halbvergeßnen Lieder
Werden wach im Menschenherzen.

7 Halbvergeßne alte Lieder
Werden wach in meiner Seele:
Hätt' ich nur, sie auszusingen,
Wilde Amsel, deine Kehle! -

8 Was die Linde mir erzählte,
Was der Eichengipfel rauschte,
Wenn ich abends ihrer Blätter
Heimlichen Gesprächen lauschte;

9 Was die muntern Bäche schwatzten
Hastig im Bergunterrennen,
Wilde Knaben, die nicht schweigen
Und nicht ruhig sitzen können;

10 Was die Zwerge mir vertrauten,
Die in fernen Waldrevieren
Still in Spalten und in Klüften
Ihren kleinen Haushalt führen;

...

5. Semper dulcis, semper grata
Valles personat et colles;
Et auscultans lactus puer
Comitatur modos molles.

6. Molles modos, quos hibernae
Moestae noctes reticebant;
Reviviscant cantus laeti
Nunc in sinu, qui latebant.

7. Obsoletum modulamen
Hoc et illud sonat vivum,
Ut vox merulae canora
Melos meum sit festivum.

8. Rami quercus tiliaeque,
Quae narrabant clandestina
Et arcana mihi verba
Hora sacra vespertina.

9. Rivi celeri decursu
Murmurantes, non tacentes;
Laeti pueri sedere
Et silere non ferentes.

10. Inter frandos sedi rerum
Auscultator arcanarum,
Quos in aurem crediderunt,
Mihi numina silvarum.

...

11 kion lispis al mi elfoj sur herbejoj lunumitaj; kion min instruis ŝtonoj grizaj kaj de musk' kovritaj;	11 Was auf mondbeglänzttem Anger Ich die Elben lispeln hörte; Was mich des ergrauten Steines Moosumgrünthe Inschrift lehrte;	11.
12 tion, krome tion, kion legis mi en disfalanta pergamenoj kaj volumoj, formu mi al versoj kantaj.	12 Dies und was ich las in staub'gen Lederbänden und in alten Halberloschnen Pergamenten, Will zum Liede sich gestalten.	12.
13 Bildoj el pratemp' nebula antaŭ mi nun supreniĝas; voĉoj de lament' kaj ĝojo flustre al mi ekaŭdiĝas.	13 Nebelbilder steigen dämmernd Aus der Vorzeit dunklen Tagen; Wispern hör' ich ihre Stimmen, Freudenlaute, Zürnen, Klagen.	13.
14 Viroj, antaŭ mil' da jaroj tra la Net-distrikt' irintaj, la paganoj, la kristanoj, homoj tie ĉi vivintaj;	14 Männer, die vor tausend Sommern Durch den Nethegau geschritten, Heidenleute, Christenleute, Was sie lebten, was sie litten;	14.
15 juna Sakso, malamikon Frankan kontraŭbatalinta, kun si mem en propra brusto pli obstine luktadinta;	15 Eines Sachsenjünglings Kämpfe Mit dem Landesfeind, dem Franken, Und in eigener Brust die schwersten Mit den eigenen Gedanken;	15.
16 ploro de virgin', kolero morna de maljunulino, runokantoj, venĝovokoj el la buŝo de virino;	16 Einer Jungfrau stilles Weinen, Einer Greisin finstres Grollen, Runensang und Racherufe, Die aus Weibermund erschollen;	16.
...

17 laborado de monaĥoj en Konvent' Dektritilia, klopodantaj ame venki spiton per agado pia;	17 Frommer Mönche weises Walten Im Konvent zu Dreizehnlinden, Sanft bemüht durch Lieb' und Lehre Trotz und Wahn zu überwinden;	17,
18 ĝojaj himnoj de ĉi tiuj, tage, nokte sonadintaj, venkon de la Krista kruco en la montojn jubilitantaj;	18 Ihr Hymnen, gottesfrohe, Die bei Tag und Nacht erklangen, Die den Sieg des Christenkreuzes Jubelnd in die Berge sangen;	18.
19 susurado de l' arbaro, surfĝemado eĉ aldone: ĉio ĉi en unu kanton volas nun kunigi sone.	19 Und darein des Waldes Rauschen Und dazu der Brandung Stöhnen: Alles will zu einem Liede Dumpf und hell zusammentönen.	19.
20 Estu ĝi por vi kantata, homoj el la oriento, nordo, sud' aŭ okcidento: Estas vi de nobla gento.	20 Sei's, und sei es euch gesungen, Die ihr wohnt an Ems und Lippe, Ruhr und Diemel, Neth' und Emmer: Alle seid ihr edler Sippe;	20.
21 Havas vi ja unu lingvon, ĉu malmolan en montaro, aŭ ĉu mola tiu estas, se vi loĝas ĉe la maro.	21 Alle sprecht ihr eine Sprache, Frommer Mutter biedre Söhne, Ob sie rauh im Waldgebirge, Weich in Sand und Heid' ertöne.	21.
22 Vi infanoj de Saksujo, prenu mian etan donon: same kiel ne despektu oni la malmultan monon.	22 Kinder ihr der Sachsengaue, Nehmt das Beste, was ich habe: Gern gereicht, ist unverächtlich Auch des kleinern Mannes Gabe.	22.
...

23 Pensu, ke por vi mi plukis belajn florojn en kamparo, kiam jam aŭtune flave sin ornamis la montaro.	23 Denkt, ich böt' euch Heideblumen, Eine Handvoll, die ich pflückte, Als mit herbstlich gelben Laube Sich bereits der Osning schmückte.	23.
24 Se mi pentris la heroon tro hejmlande, tiam sciu, ke li estis ja Vestfalo, kaj revulo estas tiu:	24 Rügt es nicht, wenn ich den Helden In der Heimat Farben male; Dünkt er manchmal euch ein Träumer, Nun, er war ja ein Westfale:	24.
25 Malcedema, tamen milda kaj honesta li ja estas, kiel fer' kaj kverkoj viaj, kiuj ĉiam firmaj restas.	25 Zäh, doch bildsam, herb, doch ehrlich, Ganz wie ihr und euresgleichen, Ganz vom Eisen eurer Berge, Ganz vom Holze eurer Eichen.	25.
26 Ĝis hodiaŭ konserviĝis la prapatra moro via; tial por vi tiu kanto de l' Konvent' Dektritilia!	26 Heut noch ist bei euch wie nirgend Väterbrauch und Art zu finden; Darum sei es euch gesungen, Dieses Lied von Dreizehnlinden.	26.
27 Sed mokulo grumble plendas: „Ne edifas la rakonto, kaj la fonto de la Neto ja ne estas muza fonto.	27 Doch ein Uhu murt dawider: „Rauh sind deines Sanges Töne, Und der Netheborn, der dunkle, Deucht mir kein Hippokrene.	27.
28 Lasu la gurdadon tedan, enuigas lir-sonoro; pli agrabla al mi ŝajnas la sonoro de la oro.	28 Laß das Leiern, laß das Klimpern! O es schafft dir wenig Holdes; Beßres Klingen, bestes Klingen Scheint das Klingen mir des Goldes.	28.
...

29 Por si mem nur zorgu ĉiu, flegu li nur haŭton sian; vi kulturu viajn rapojn kaj surkampe grenon vian!	29 Und die eigne Haut zu pflegen, Ist vor allem mir das erste; Bau im Garten deine Rüben, Bau im Felde deine Gerste!	29.
30 Lasu vi la volumaĉojn forfumiĝi sub kaldrono: nur de karbo, fer', maŝinoj estas ja al ni bezono.	30 Laß die schimmligen Scharteken Unterm Kessel rasch verrauchen: Kohlen sind's, die wir bedürfen, Dämpfe sind es, die wir brauchen! ⁷	30.
31 La amasoj putriĝantaj de la songoj surpaperaj, ke utilu ili fine, flamu sub kaldronoj feraj!	31 All den Wust papierner Träume, Grubenschätze, die vermodern, Daß sie endlich nützlich werden, Unterm Kessel laß sie lodern!	31.
32 Rad', levilo kaj martelo, gravas la matematiko; malvaloras ja alio, nur validu la tekniko!	32 Nur das Einmaleins soll gelten, Hebel, Walze, Rad und Hammer; Alles andre, öder Plunder, Flackre in der Feuerkammer.	32.
33 Flagru, fajro, flamu arde, ke la akvoj vaporigu, kaj la gentoj de la mondo haste inter si miksiĝu.	33 Mag es flackern, mag es flammen, Daß die Wasser sprühn und zischen Und der Welt zerrissne Stämme Hastig durcheinander mischen;	33.
34 Ĉar la celo de l' estonto estas ja la unueco; senbarila moviĝado estas vera libereco.	34 Denn das große Ziel der großen Zukunft ist die Einerleiheit, Schrankenloseste Bewegung Ist die wahre Völkerfreiheit.	34.
...

⁷En la originalo tekstas tiu linio: Dämpfe sind's, die wir gebrauchen!

35 Lasu do la lir-gurdadon! Kiun tio ĉi ĝojigas? La sonoro de l' metalo multe pli ja plezurigas.“ -	35 Laß da Klimpern, laß das Leiern, Wer erfreut sich solchen Schalles? Beßres Klingen, bestes Klingen Ist das Klingen des Metalles.“ -	35.
36 Mi komprenas vin, mokulo, olda, morna enviulo; vi ja estas de la bela Dia mondo kontraŭulo! ⁸⁹	36 Gelber Neidhart, alter Uhu, Wohl versteh' ich deine Meinung: Bist du doch der seelenfrohen Gotterlösten Welt Verneinung!	36.
37 Volas vi ĝin en pistujo disfrotadi kaj polvigi, en krisolo kaj retorto poste ĝin senspiritigi!	37 O du möchtest sie im Mörser Erst zerstäuben und zerreiben, Um in Tiegel und Retorte Dann den Geist ihr auszutreiben!	37.
38 Ĵetus vi ĝin en la faŭkon de l' moloko ja volonte, ke neniŭo homo konu ĉi belajon plu estonte!	38 O du würfst sie in die Arme Gern dem Moloch unsrer Tage, Daß sie ganz in Rauch zergehe Nach Sibyllenwort und Sage!	38.
39 Vi mokulo morna, malgraŭ viaj mokoĵoj kaj ĉagreno tamen belaj rozoj floras en la homa florigardeno.	39 Alte Uhu, gelber Neidhart, Mag's dich ärgern und verdrießen: Dennoch grünt ein reicher Garten, Wo der Menschheit Rosen sprießen.	39.
...

⁸aŭ eble ankaŭ:
Mi komprenas ja, mokulo,
tiun vian opinion;
ĉar kontraŭas vi la savon
de la mondo, neas Dion!

⁹aŭ:
vi ja estas de la mondo
Di-savita kontraŭulo

40 Tamen floras sorĉlilio;
 en sankteja groto ia,
 en arbara valo fora,
 songas ja la flor' magia.

41 Tamen sonas el krepuska
 arbareto, el aero,
 kaj la merlo ne jam kantis
 lastan kanton sur la Tero.

42 Kaj la najtingalo kantos
 plende en la primavero,
 jubilate, dum ankoraŭ
 batas koroj sur la Tero.

*Traduko de la Germana poemo "Dreizehnlinden, Kapitel 1, Aus dem Nethegau" de FRIEDRICH WILHELM WEBER (Frederiko Vilhelmo Vebero, *1813-12-25 - †1894-04.05) en Esperanton de MANFREDO RATISLAVO (Manfred Retzlaff, Stettiner Str. 16, D-59302 Oelde, Germanio, *1938-11-04).*

Arg-114-228 (2014-04-18 18:28:14)

40 Dennoch blüht die weiße Lilie,
 Und im Grottenheiligtume,
 In des Waldes fernstem Tale
 Träumt die stille blaue Blume.

41 Dennoch klingt es aus den Lüften,
 Aus des Haines Dämmerungen,
 Und die Amsel hat ihr letztes
 Lied noch lange nicht gesungen;

42 Und die Nachtigall im Busen,
 Sie wird jubeln, sie wird klagen
 Jeden Lenz, solange auf Erden
 Rosen glühn und Herzen schlagen.

*Verkinto de tiu ĉi Germana poemo estas FRIEDRICH WILHELM WEBER (Frederiko Vilhelmo Vebero, *1813-12-25 - †1894-04.05).*

Arg-114-227 (2014-04-18 18:36:23)

40.

41.

42.

*Traduko de la Germana poemo "Dreizehnlinden, Kapitel 1, Aus dem Nethegau" de FRIEDRICH WILHELM WEBER (Frederiko Vilhelmo Vebero, *1813-12-25 - †1894-04.05) en la Latinan de N. N. 26 en 1890 ?.*

Arg-114-1169 (2012-04-02 22:23:10)